

Sammanträdesdatum
2025-10-14Beteckning
Dnr: 25RS10359

Svar på interpellation från Wilhelm Sundman (L) om kultur utan skattecensur

Willhelm Sundman (L) har i en interpellation om kultur utan skattecensur och har ställt följande tre frågor:

- Varför har kulturnämnden inte tagit initiativ till en strategi för extern finansiering och sponsring inom kultursektorn i Örebro län?
- Hur avser nämnden att säkerställa att kulturen står fri från politisk detaljstyrning och skattecensur när andra finansieringskällor saknas?
- Är nämnden beredd att ta fram tydliga riktlinjer för partnerskap, crowdfunding och sponsring, så att kulturen kan växa med fler finansieringsformer med bevarad konstnärlig frihet?

Jag delar Wilhelm Sundmans uppfattning om att kulturens frihet är en grundläggande demokratifråga, och att konst och kultur måste ges möjlighet att utvecklas fritt, utan att begränsas av politiska majoriteters preferenser. I detta sammanhang är det dock viktigt att även uppmärksamma att privata finansiärers intressen, på liknande sätt, kan påverka eller styra det konstnärliga innehållet. Frågan om kulturens oberoende är därför relevant oavsett finansieringskälla, och kräver eftertanke när former för partnerskap och finansiering diskuteras.

För att främja ett fritt och livskraftigt kulturliv är det viktigt att kulturaktörer ges möjlighet att söka både offentliga och privata medel. Genom att ha flera finansieringskällor kan kulturverksamheter stå på flera ben, vilket stärker deras ekonomiska hållbarhet och långsiktiga förutsättningar. Detta kan i sin tur bidra till ökad självständighet och oberoende i det konstnärliga arbetet.

Det är dock kulturaktören själv som behöver vara aktiv i sökandet efter privata medel. Regionen har däremot en viktig roll som stödjande part, exempelvis

genom att bidra med kunskap och vägledning i processen.

Den regionalt finansierade kulturen i Örebro län har redan idag, egen finansiering, eller privat finansiering, genom bland annat intäkter från biljetter, entréavgifter, sålda/fakturerade scenkonstföreställningar/konserter, försäljning och intäkter från uppdragsverksamhet. Det stämmer däremot att intäkter via privata donationer och sponsring är låga för kulturaktörerna i Örebro län såväl som i hela Sverige. Enligt Myndigheten för kulturanalys är hinder för en ökad andel privat finansiering från de privata finansiärernas sida brist på intresse att finansiera kulturverksamhet samt nuvarande regelverk och skattelagstiftning kring sponsring och donationer. Regeringen har därför tillsatt en utredning som ska lämna förslag på hur den icke-offentliga finansieringen av kulturområdet kan öka genom ekonomiska incitament.

Utredningen som regeringen har tillsatt har i uppdrag att analysera och ge förslag på hur regelverket om skattereduktion för gåvor kan utvidgas så att även organisationer som har som ändamål att främja eller bedriva kulturell verksamhet kan godkännas som gåvomottagare. Utredningen ska även analysera möjligheten att införa ett system där det offentliga förstärker monetära gåvor från privata aktörer, så kallat matchningssystem, och föreslå hur utformningen av ett sådant bör se ut. Förslagen som utredningen ska presentera kommer med säkerhet ha betydelse för den offentligt finansierade kulturen nationellt, såväl för de aktörer som Region Örebro län finansierar. Det är därför av stor vikt att invänta utredningens resultat innan ett eventuellt regionalt initiativ utvecklas.

Därför vill jag svara:

1. Mot bakgrund av de hinder som Myndigheten för kulturanalys framhåller i *Privat kulturfinansiering: Hinder, möjligheter och konsekvenser* (2024) bland annat gällande nuvarande regelverk och skattelagstiftning kring sponsring och donationer tillsammans med regeringens tillsatta utredning, som ska ta fram förslag på hur regelverket om skattereduktion för gåvor kan utvidgas och se över möjligheten att införa ett system där det offentliga förstärker monetära gåvor från privata aktörer, väntar kulturnämnden med att ta fram en eventuell egen strategi för sponsring inom kultursektorn i Örebro län. Om en strategi ska tas fram behöver det ske regionövergripande i samverkan med berörda nämnder.

Kulturnämnden har dock redan som förslag att ge förvaltningen i uppdrag att under 2026 arbeta för kompletterande finansiering och stärkta resurser till kulturutveckling i länet genom EU-medel och andra

insatser. Under det senaste året har en löpande dialog förts med kulturaktörer, vilket har varit av central betydelse för kunskapsuppbyggnad, erfarenhetsutbyte och nätverkande kring möjliga finansieringsformer. Parallellt har ett kunskapshöjande arbete bedrivits riktat till både politiker i kulturnämnden och tjänstepersoner.

2. Kulturnämnden menar att kulturens frihet är ett uttryck för demokrati och står således bakom principen om armlängds avstånd. Det är ett tydligt framskrivet förhållningssätt i Örebro läns kulturplan (2025 – 2028). Oavsett om Örebro läns kulturaktörer finansieras med offentliga medel fördelade av kulturnämnden, privata medel via sponsorer eller stiftelser eller, helst av allt, en kombination av offentliga och privata medel, ska det konstnärliga och kulturella innehållet aldrig styras eller påverkas. Det är angeläget att Örebro läns kulturliv får verka fritt utan att särskilda effekter, ämnen eller perspektiv efterfrågas i innehållet.
3. Kulturnämnden inväntar regeringens utredning och de förslag som där föreslås för att bredda kulturområdets finansiering innan eventuella riktlinjer för partnerskap och sponsring formuleras. Om en strategi ska tas fram behöver det ske regionövergripande i samverkan med berörda nämnder. Vad gäller crowdfunding har modellen varit upp som motion i Regionfullmäktige men fått avslag.

Härmed anser jag att interpellationen är besvarad.

Frank Tholfsson (C)
Ordförande i kulturnämnden